

**UCHWAŁA NR XXXIII/289/2022
RADY MIEJSKIEJ W JAWORZE**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559), art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw Dz. U. 2021 poz. 2469), art. 4¹ ust. 1, 2, 2a,2b,2c i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Miejska w Jaworze uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jawora.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXX/265/2021 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 25 listopada 2021 r w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na 2022 rok.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Jaworze

Daniel Iwański

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

**Gminny Program
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w Jaworze na lata 2022-2025**

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Wstęp

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla w Jaworze na lata 2022-2025, zwanym dalej Gminnym Programem określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.) i art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.).

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące problemów profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia.

Realizacja Programu zakłada współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień i przemocy.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Rozdział I

Podstawy prawne Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Jawor na lata 2022 - 2025 powstał w oparciu o obowiązujące w tym zakresie akty prawne, programy krajowe oraz rekomendacje i diagnozy, w szczególności:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz.1119z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559),
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 528.),
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1956 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.),
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642 z późn. zm.),
10. z późn. zm.),
11. Diagnoza problemów społecznych zrealizowana w Gminie Jawor w 2021 roku.

Rozdział II

Analiza sytuacji występowania problemów alkoholowych oraz narkomanii w Jaworze

2.1. Dane demograficzne

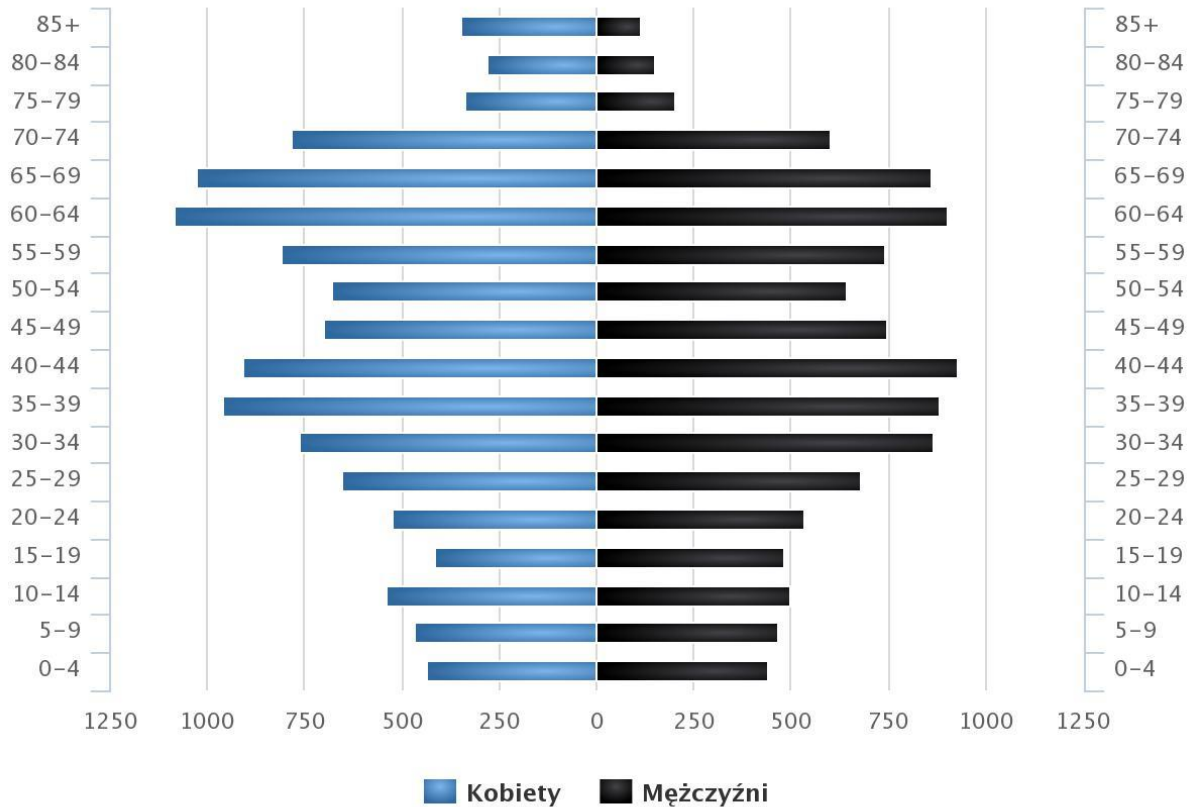
Jawor jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 22 462, z czego 52,1% stanowią kobiety, a 47,9% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 8,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.

Piramida wieku mieszkańców Jawora, 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Jawor ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -88. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,84 na 1000 mieszkańców Jawora. W 2019 roku urodziło się 171 dzieci, w tym 45,6% dziewczynek i 54,4% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 353 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,59 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

2.2. Rynek alkoholowy

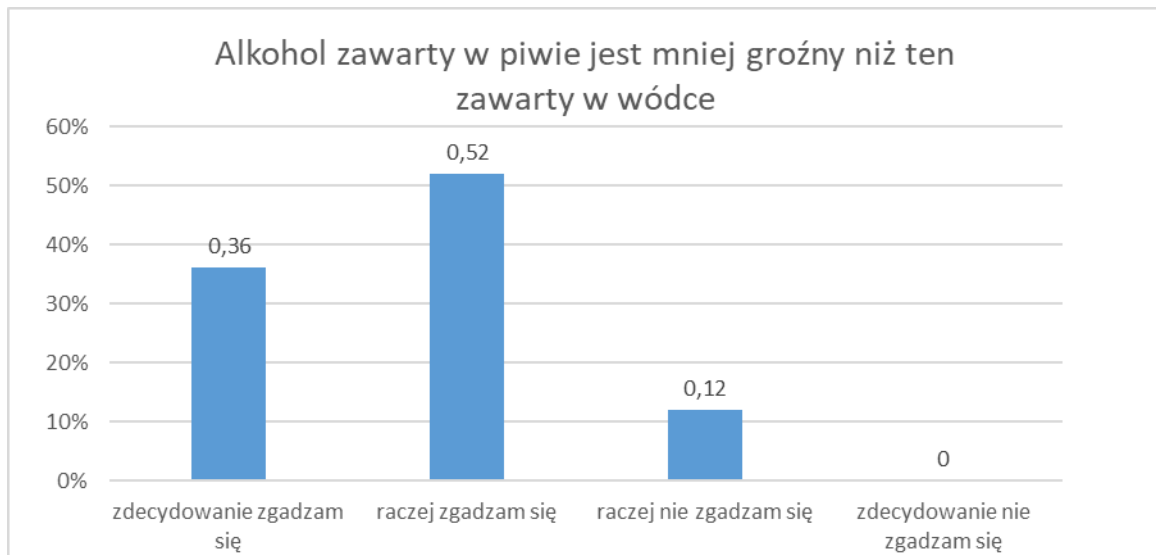
Badania sprzedawców napojów alkoholowych:

Pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykają się codziennie w swojej pracy z konsumentami napojów alkoholowych, dlatego istotne są ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

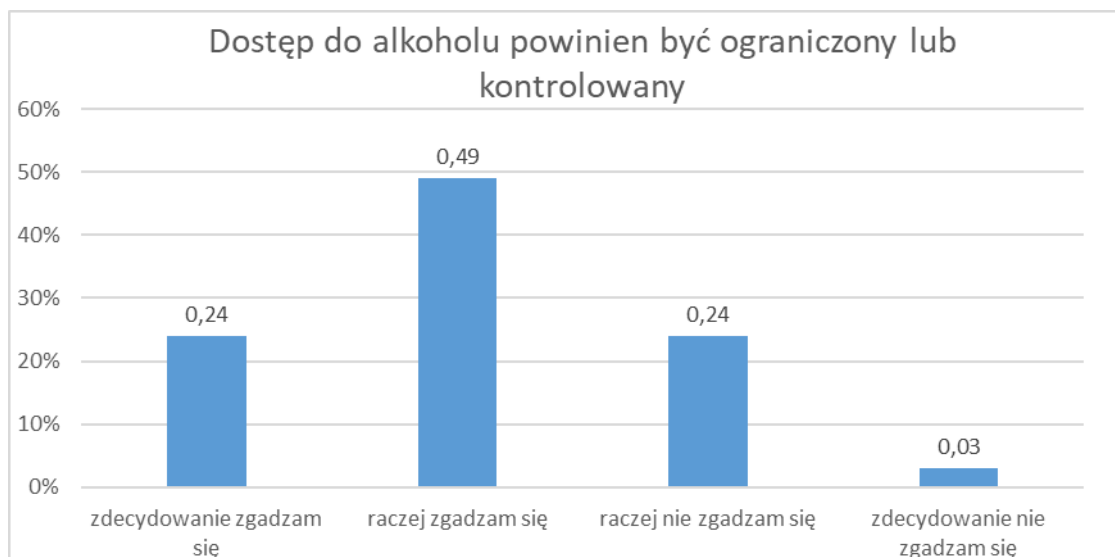

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Tylko 12% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że nie zgadzają się z twierdzeniem, aby alkohol zawarty w piwie był mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy, to pośrednio o niskim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

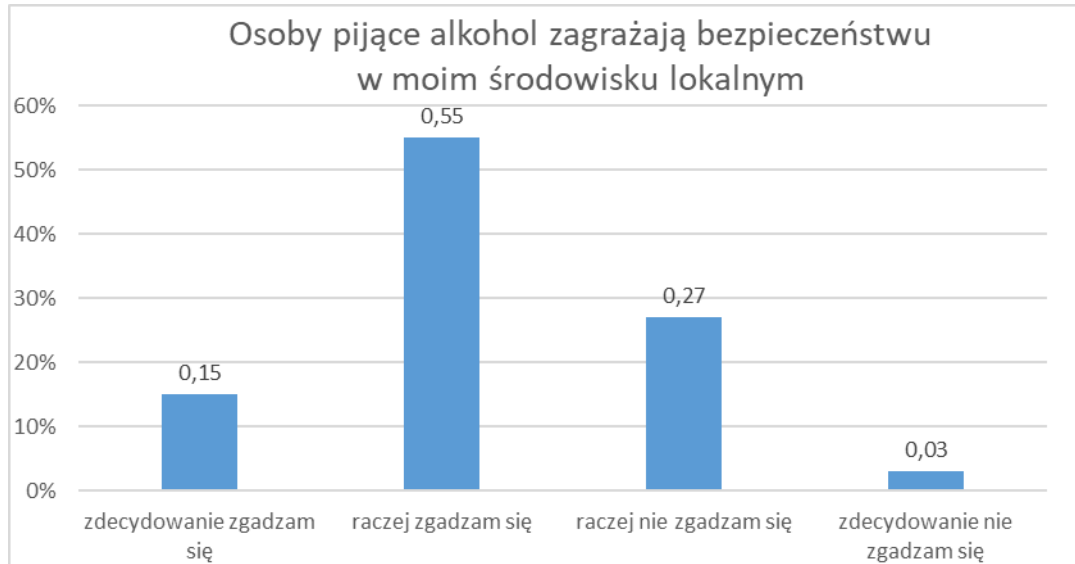
Łącznie 73% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany.

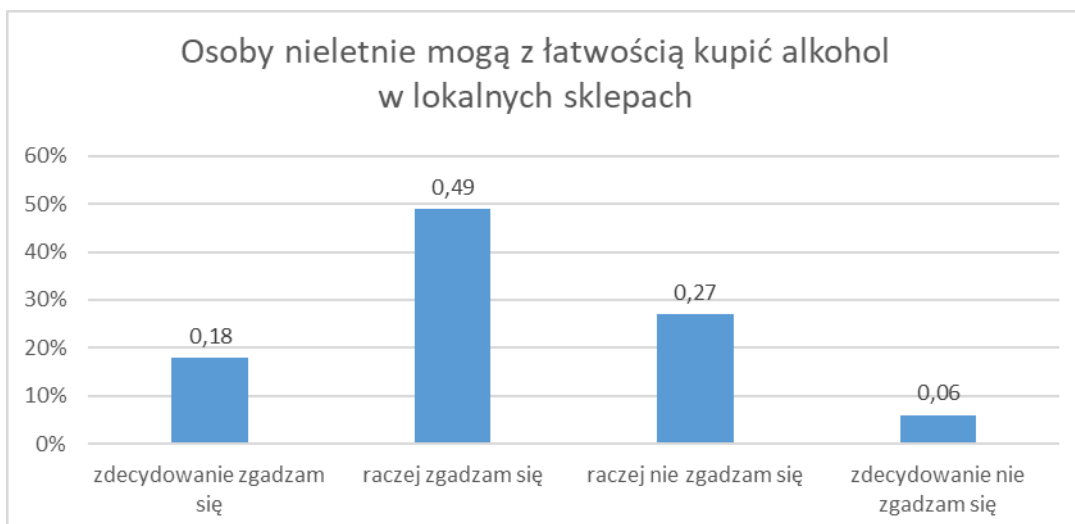

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Łącznie tylko 30% respondentów uważa, że osoby, które piją alkohol nie zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku. Natomiast 70% badanych sprzedawców wyraża zdanie przeciwne.

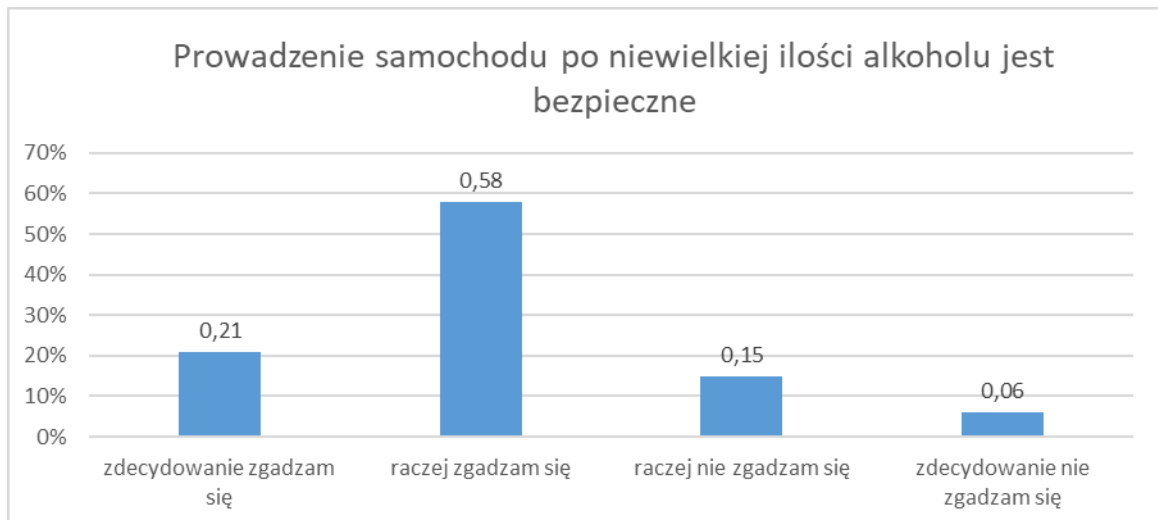
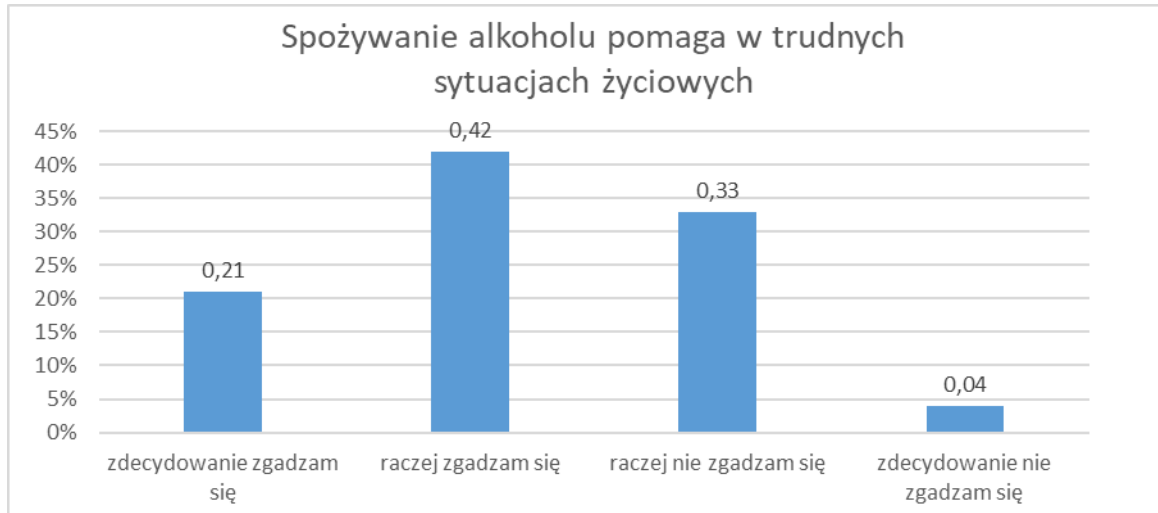
Kolejne pytanie dotyczyło subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18. roku życia. Aż 67% sprzedawców zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby małoletnie mają łatwy dostęp do alkoholu. Natomiast łącznie 33% ankietowanych nie przychyliła się do stwierdzenia, że zakup ten jest łatwy.

Tylko 37% ankietowanych sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że spożywanie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Co więcej, łącznie tylko 21% badanych odpowiedziało, że prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu nie jest bezpieczne. 40% sprzedawców nie zgadza się ze stwierdzeniem, że kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.

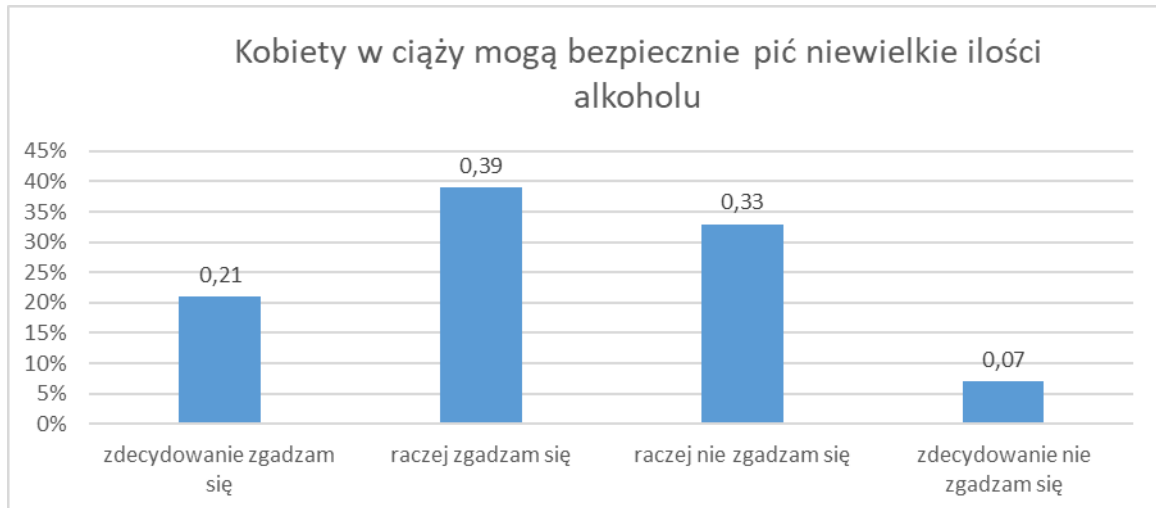

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

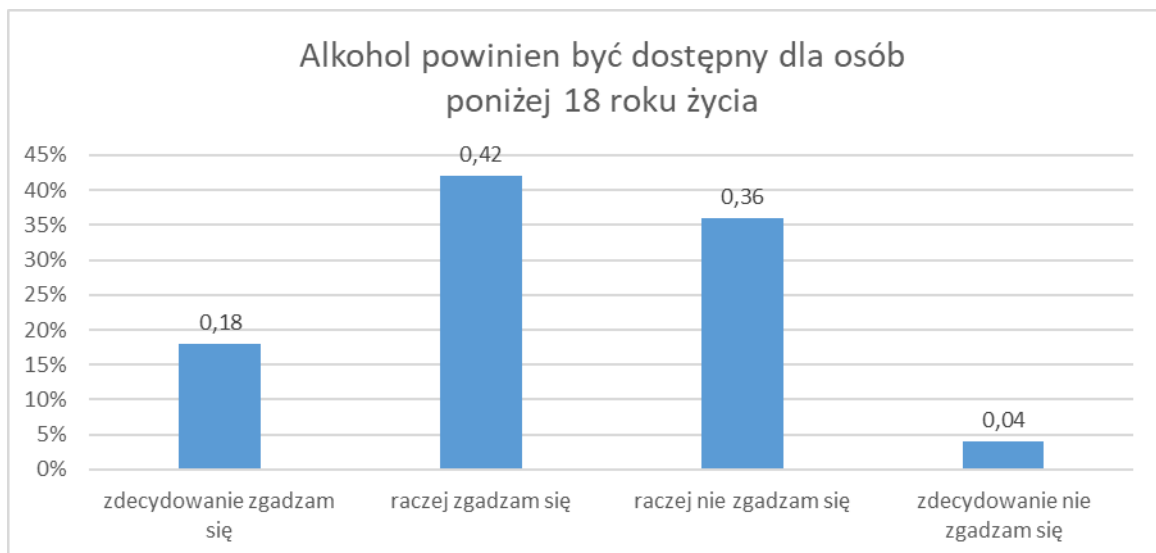

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia – z tym stwierdzeniem zgodziło się tylko 40% ankietowanych.

Powyższe wyniki pozwalają stwierdzić, iż sprzedawcy napojów alkoholowych w Gminie Jaworze mają niską świadomość wpływu alkoholu na organizm i zachowanie człowieka.

2.3 Opinie i postawy dorosłych mieszkańców

Istotnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego odnośnie przedmiotu diagnozy.

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców Gminy Jawor, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

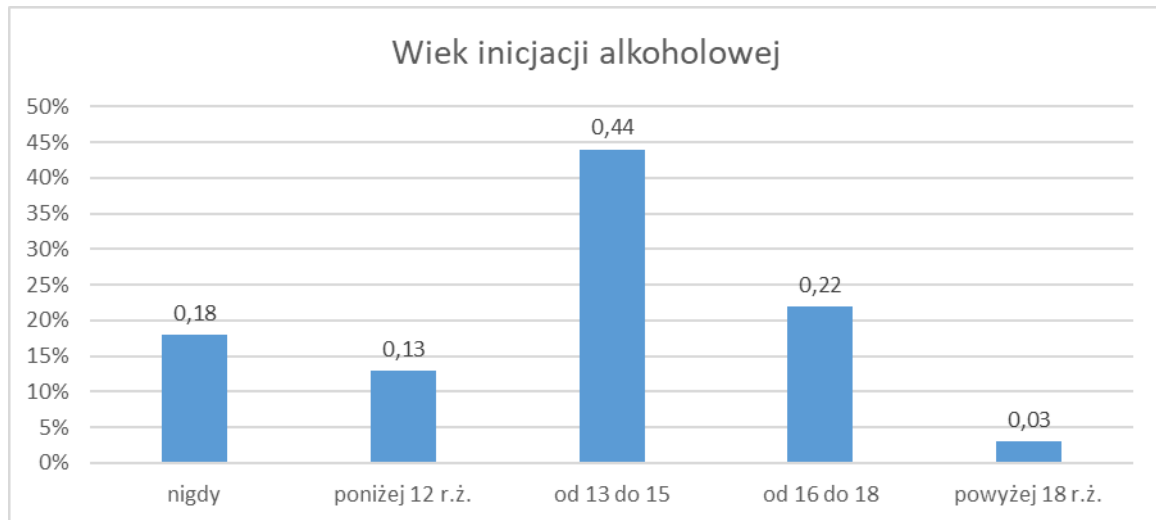
W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 71 mężczyźni oraz 29 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 38,3 lat.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. Zaledwie 3% ankietowanych mieszkańców zadeklarowało, że po raz pierwszy spróbowało alkoholu po uzyskaniu pełnoletności. 44% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na wiek między 13 a 15 rokiem życia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań w tej części dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności Gminy Jawor, ponieważ łącznie 70% mieszkańców zgodziło się z powyższym twierdzeniem.

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. Łącznie 38% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych, bądź kontrolować jego sprzedaż. Jednocześnie, łącznie 51% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Łącznie 36% respondentów przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

Łącznie 53% respondentów uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu. 58% badanych twierdzi, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. 63% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.

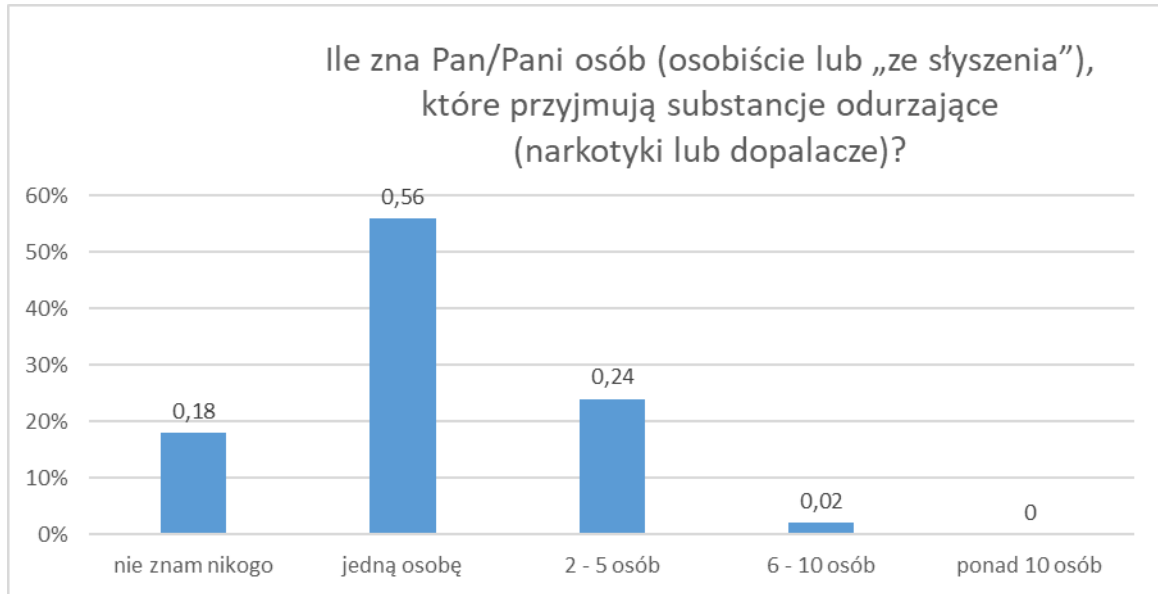
<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	17%	53%	23%	7%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	14%	24%	48%	14%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	28%	23%	36%	13%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	19%	17%	44%	20%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	26%	16%	48%	10%

Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	25%	12%	46%	17%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	29%	18%	40%	13%

Zaledwie 18% badanych mieszkańców Gminy Jawor twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Natomiast 82% deklaruje, że zna co najmniej jedną taką osobę.

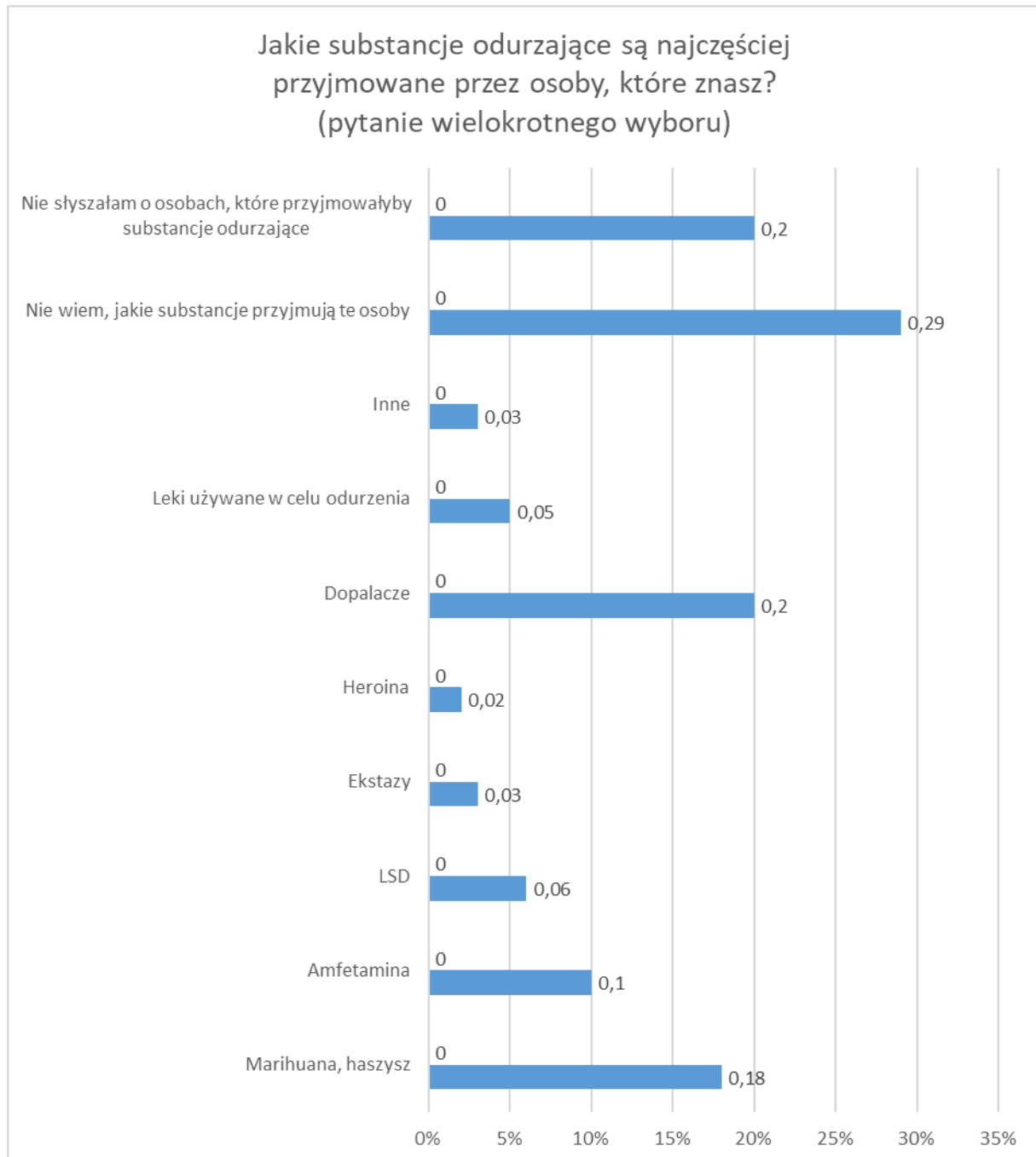
**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się:
dopalacze (20%), marihuana i haszysz (18%) oraz amfetamina (10%).

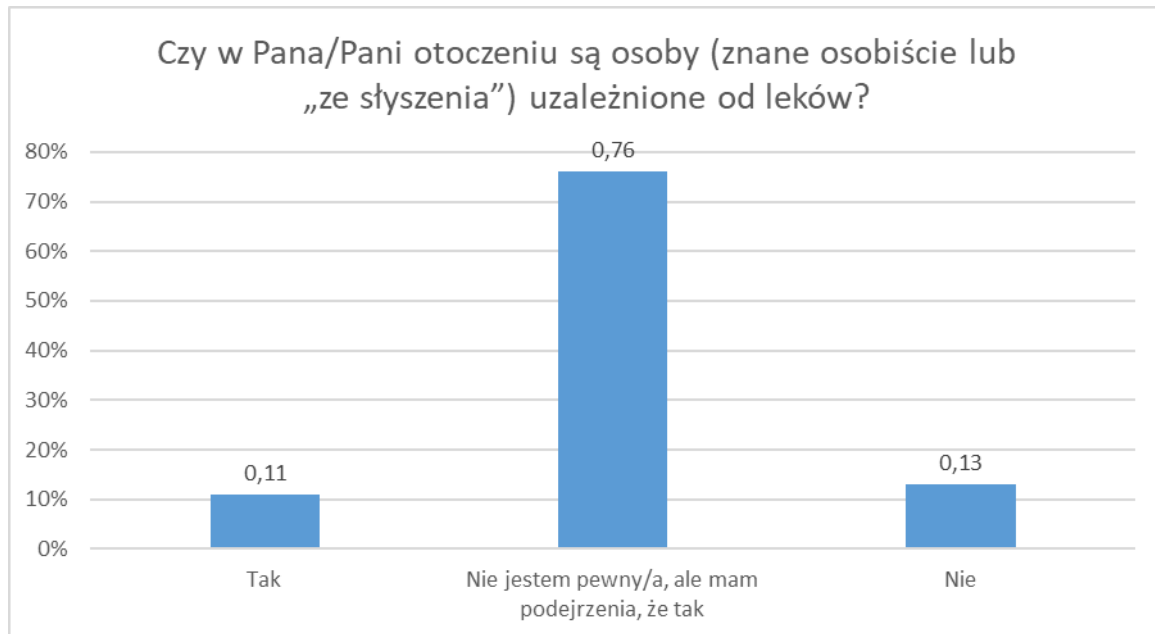
**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Wyniki badań wskazują, że 11% badanych mieszkańców Gminy Jawor ma w swoim otoczeniu osoby uzależnione od leków, natomiast aż 76% nie jest tego pewna, lecz podejrzewa, że tak się dzieje.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

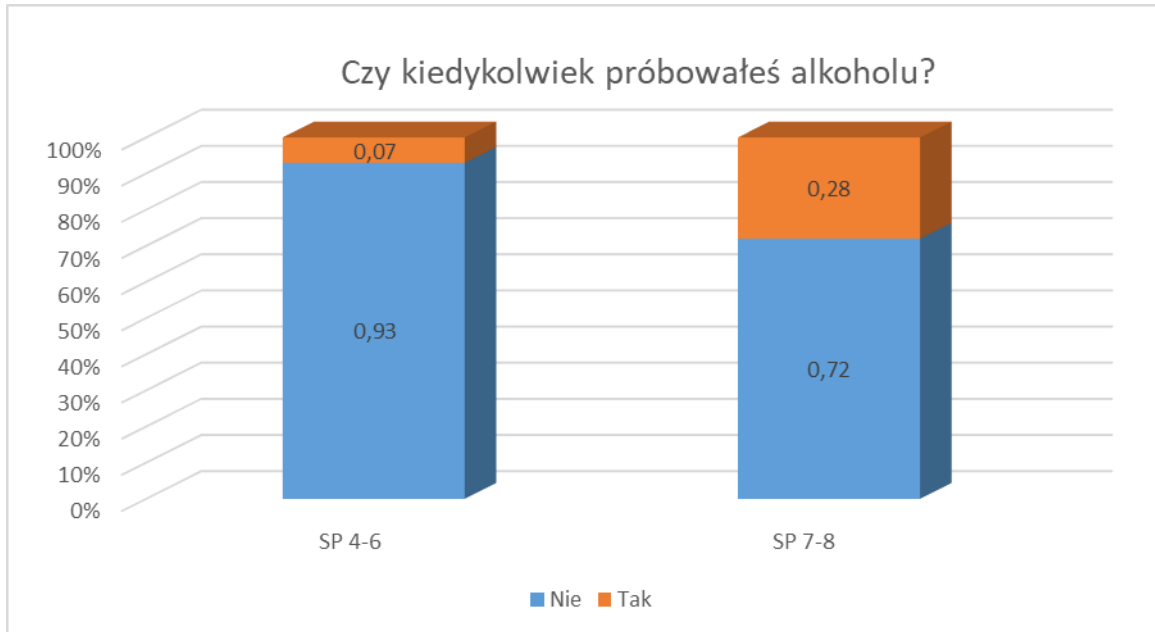
2.4 Opinie i postawy dzieci oraz młodzieży

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Inicjację alkoholową ma za sobą 7% uczniów klas 4-6 szkół podstawowych oraz 28% uczniów klas 7-8.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Postawy wobec substancji psychoaktywnych

Zbadaliśmy postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Uczniowie szkół podstawowych w Gminie Jawor w większości przyjmują konstruktywne postawy. Mają świadomość szkodliwości alkoholu oraz substancji psychoaktywnych. Jednakże zauważyć można panujący wśród dzieci i młodzieży mit o mniejszej szkodliwości napojów niskoprocentowych.

Wyniki zamieszczone są w tabelach poniżej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.

Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych w klasach SP 4-6				
<i>Twierdzenia</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	20%	44%	14%	22%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	8%	21%	25%	46%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	67%	18%	5%	10%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	2%	3%	12%	83%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	5%	6%	18%	71%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	5%	21%	28%	46%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	2%	3%	9%	86%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	69%	22%	4%	5%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	3%	10%	26%	61%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	3%	6%	23%	68%

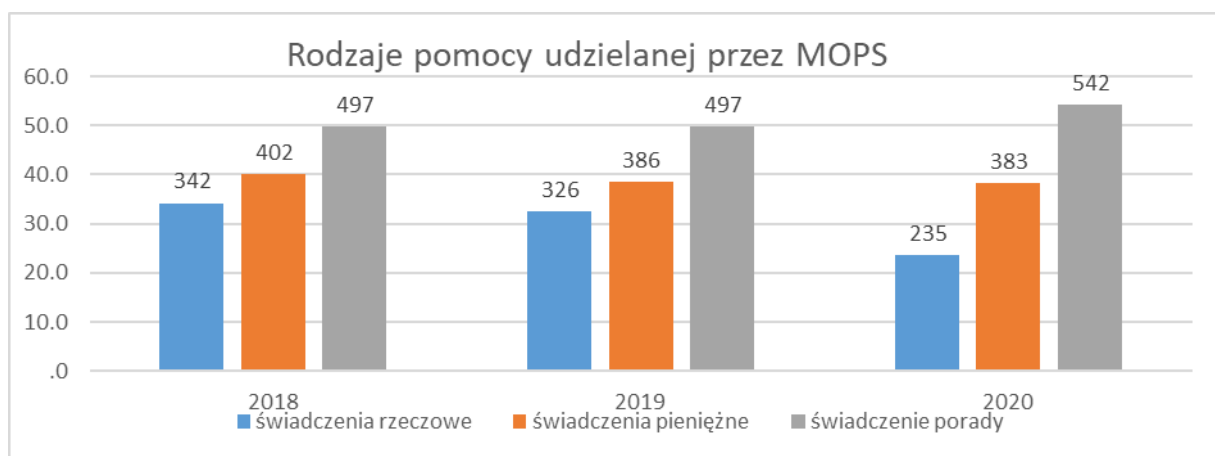

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.

2.5. Instytucje i organizacje współpracujące przy realizacji programu.

2.5.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin ogółem	675	630	676
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	99	100	86

Powody przyznawania pomocy społecznej (liczba osób)			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Niepełnosprawność	206	228	176
Bezrobocie	176	224	159
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	238	247	222

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworznie na lata 2022 - 2025.**

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	41	44	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	27	26
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	386	380	345
Alkoholizm	92	89	75
Narkomania	8	10	11
Bezdomność	31	27	26

2.5.2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA			
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	28	31	22
Ogólne posiedzenia GKRPA	12	12	12
Posiedzenia podkomisji interwencyjno- motywującej	16	19	10
Wpłynęło wniosków o leczenie odwykowe	65	59	53
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia	20	15	16
Udział w grupach roboczych GZI	62	95	91
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	2	0

2.5.3 Pozostałe zasoby.

Na terenie miasta Jawora istnieje wiele instytucji i organizacji, które realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wśród nich wymienić należy:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w którego strukturze znajduje się:
 - Poradnia Rodzinna;
 - Punkt Konsultacyjny dla osób używających środków psychoaktywnych;

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

- świetlica środowiskowa;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3. Poradnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia.
- 4. Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Osobom Uzależnionym, Osobom Współuzależnionym oraz Ofiarom Przemocy „AZYL”.
- 5. Komenda Powiatowa Policji.
- 6. Szkoły Podstawowe w Jaworze.
- 7. Jaworski Ośrodek Kultury.
- 8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- 9. Inne podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień posiadające w swoich statutach zapisy umożliwiające realizację tych zadań na terenie miasta Jawora.

Rozdział III Adresaci Gminnego Programu

3.1. Adresaci Gminnego Programu.

Działania wyznaczone w Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jawor na lata 2022-2025 mają charakter ciągły i są skierowane dla:

- 1) mieszkańców gminy, w tym dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnieniem,
- 2) osób/ instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii,
- 3) osób uzależnionych, osób dotkniętych i/bądź zagrożonych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) rodzin osób z problemem uzależnień, przemocy w rodzinie,
- 5) placówek oświatowych oraz organizacji pozarządowych.

Rozdział IV Cele oraz realizacja Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022-2025

4.1. Cel strategiczny Gminnego Programu.

Głównym celem wyznaczonym w Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022-2025 jest:

Ograniczanie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, które wynikają z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworznie na lata 2022 - 2025.**

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Poniższe cele zawierają wytyczne nowego Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Cel będzie realizowany poprzez wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych w następujących obszarach:

- *profilaktyki uniwersalnej*: adresowanej do wszystkich mieszkańców Jaworza, bez względu na stopień ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- *profilaktyki selektywnej* - adresowanej do grup o podwyższonym stopniu ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- *profilaktyki wskazującej* - adresowanej do osób lub grup, które wykazują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia;
- *terapii i rehabilitacji* - obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

4.2 Cele szczegółowe Gminnego Programu.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem art 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego.
7. Zapewnienie możliwości działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział V **Szczegółowe zadania Gminnego Programu**

Cel 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

Działania:

- 1.1. Dofinansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 1.2. Monitorowanie liczby osób korzystających z usług w placówkach terapii uzależnień i jakości udzielanych świadczeń.
- 1.3. Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego (w ramach Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej) dla osób z problemem narkotykowym oraz ich rodzin.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, zakłady leczenia odwykowego.

Wskaźniki:

- a) liczba placówek objęta dofinansowaniem;
- b) liczba programów;
- c) liczba osób biorących udział w programach (w tym liczba osób rozpoczynających i liczba osób, które ukończyły terapię).

Termin realizacji: cały rok.

Cel 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania:

2.1. Dofinansowanie działalności Poradni Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizującej zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) dofinansowanie kosztów zatrudnienia pracowników merytorycznych: psycholog, pedagog, terapeuta uzależnień;
- 2) dofinansowanie kosztów funkcjonowania poradni;
- 3) szkolenia pracowników zwiększających kompetencje w zakresie pomagania rodzinom, w których dochodzi do problemów z powodu uzależnień i przemocy.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski.

Wskaźniki:

- a) liczba osób objętych działaniami (liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, specjalistycznej terapii uzależnień).

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Termin realizacji: cały rok.

2.2. Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) prowadzenie szkoleń i warsztatów dla osób zawodowo zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie, zwłaszcza związanych z wdrażaniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie;
- 2) wspieranie procedury „Niebieskie Karty” poprzez zabezpieczenie odpowiedniej dokumentacji, przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących procedury.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wskaźniki:

- a) liczba i rodzaj zorganizowanych działań w ramach zadania;
- b) liczba osób objętych programami szkoleniowymi;
- c) liczba i rodzaj materiałów edukacyjnych.

Termin realizacji: cały rok.

2.3. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wskaźniki:

- a) liczba i rodzaj zorganizowanych działań w ramach zadania;
- b) liczba osób objętych programami szkoleniowymi;
- c) liczba i rodzaj materiałów edukacyjnych.

Termin realizacji: cały rok.

2.4 . Dofinansowanie działalności świetlic szkolnych, środowiskowych, socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, klubów dziecięco-młodzieżowych, w tym finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic:

- 1) dofinansowanie działalności świetlicy opiekuńczo-wychowawczej z elementami socjoterapii prowadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:
 - a) dofinansowanie kosztów zatrudnienia pracowników merytorycznych: psycholog, pedagog, oraz ich szkoleń;
 - b) dofinansowanie kosztów funkcjonowania placówki oraz zakup wyposażenia, sprzętu sportowego i rekreacyjnego;
- 2) zlecenie zadań prowadzenia zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie;
- 3) dofinansowanie Jaworskiego Ośrodka Kultury w zakresie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych w młodzieżowych klubach osiedlowych oraz Europejskim Centrum Młodzieży Euroregionu Nysa.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Jaworski Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Wskaźniki:

- a) liczba podmiotów biorących udział w zadaniu;
- b) liczba i rodzaj zorganizowanych działań w ramach zadania;
- c) liczba dzieci biorących udział w zadaniu.

Termin realizacji: cały rok.

2.5. Dofinansowanie organizacji różnych form wypoczynku wakacyjnego i feryjnego, dla dzieci młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych lub zagrożonych. Działania te muszą posiadać opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo-wychowawczej.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.

Wskaźniki:

- a) liczba i rodzaj zorganizowanych działań w ramach zadania;
- b) liczba dzieci biorących udział w zadaniu.

Termin realizacji: cały rok.

2.6. Dofinansowanie działalności środowisk abstynenckich.

Realizator: Urząd Miejski.

Wskaźniki:

- a) liczba podmiotów objętych działaniami.

Termin realizacji: cały rok.

2.7. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które z powodu nadużywania alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspakajania potrzeb rodziny oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Realizator: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

- a) liczba osób objętych działaniami.

Termin realizacji: cały rok.

2.8. Dofinansowanie oddziaływań edukacyjno-motywujących prowadzonych wobec osób nadużywających alkoholu prowadzonych przez Izbę Wyrzeźwień.

Realizator: Urząd Miejski.

Wskaźniki:

- b) liczba osób objętych działaniami.

Termin realizacji: cały rok.

2.9. Profilaktyka: szkolenia podnoszące kompetencje społeczne i rodzicielskie.

Realizator: Urząd Miejski, placówki oświatowe, MOPS.

Wskaźniki:

- a) liczba i rodzaj zorganizowanych działań w ramach zadania;
- b) liczba osób biorących udział w zadaniu.

Termin realizacji: cały rok.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Cel.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania:

3.1. Promocja zdrowia:

3.1.1. Edukacja zdrowotna:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych adresowanych do różnych grup społecznych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz innych produktów, których spożywanie może prowadzić do uzależnienia;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 3) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

3.1.2. Szkolenie kadr

- 1) podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zapobiegania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.

3.2. Profilaktyka.

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1) wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych;
- 2) wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;
- 3) wspieranie programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych;
- 4) dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież m.in. poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych:
 - a) organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych stanowiących element oddziaływań profilaktycznych,
 - b) organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym,
 - c) zakup sprzętu sportowo-rekreacyjnego dla dzieci i młodzieży, jako wspieranie bazy niezbędnej dla realizacji zajęć pozalekcyjnych,
- 5) organizacja lokalnych imprez sportowo-rekreacyjnych, turystycznych i kulturalnych z odniesieniem profilaktycznym;
- 6) szkolenia dla osób prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym prowadzenie programu „Odpowiedzialny sprzedawca”;
- 7) zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych, prenumerata specjalistycznych czasopism.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

3.2.2. Profilaktyka selektywna:

- 1) wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;
- 2) prowadzenie konsultacji i poradnictwa psychologicznego oraz zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym sprawiającej kłopoty wychowawcze oraz eksperymentującej ze środkami uzależniającymi.

3.3.3. Profilaktyka wskazująca.

- 1) udzielanie specjalistycznej pomocy osobom z problemem alkoholowym i używających środków odurzających oraz wsparcia rodzinom tych osób.
- 2) wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.

Wskaźniki:

- a) liczba podmiotów zaangażowanych w realizację programu;
- b) liczba zorganizowanych działań;
- c) liczba osób uczestniczących w zorganizowanych działaniach;
- d) liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.

Termin realizacji: cały rok.

Cel 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania:

4.1. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym i selektywnym w świetlicach, ośrodkach, klubach młodzieżowych i innych jednostkach organizujących czas wolny dla dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym.

4.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta w zakresie działalności rehabilitacyjno-profilaktycznej, organizacji imprez klubowych i kosztów lokalowo-eksploatacyjnych.

4.3. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy i promocji zdrowego stylu życia (organizacja kampanii społecznych, konferencji zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki).

Realizator: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje i jednostki.

Wskaźniki:

- a) liczba organizacji/programów;
- b) liczba osób biorących udział w programach.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

Termin realizacji: cały rok.

Cel 5. Zapewnienie możliwości działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działania:

5.1. Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Alkoholowych w Jaworze w tym: pokrywanie kosztów sądowych i wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu, wynagrodzenia i pokrywanie kosztów szkoleń oraz podróży na szkolenia związane z pełnieniem funkcji członka GKRPA oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań Komisji (w tym: zakup materiałów i sprzętu niezbędnego do funkcjonowania Komisji).

5.2. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Jaworze.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustala się zasady wynagradzania w następujący sposób:

Członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie w następującej wysokości:

Przewodniczący komisji 800 zł miesięcznie

Sekretarz Komisji 700 zł miesięcznie

Członkowie komisji 500 zł miesięcznie

Za każdą nieobecność w posiedzeniu komisji wynagrodzenie ulega pomniejszeniu o dwadzieścia pięć procent.

Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji stanowi sporządzona i podpisana przez Przewodniczącego Komisji lista wynagrodzeń.

Realizator: Urząd Miejski.

Cel 6. Ograniczenie dostępności do alkoholu.

Działania:

6.1. Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

Rozdział VI

Zasady organizacji, finansowania oraz sposób realizacji programu

6.1. Realizatorzy Gminnego Programu.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok jest Burmistrz Miasta Jawora za pośrednictwem Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Jaworze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze oraz inne jednostki organizacyjne gminy.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworznie na lata 2022 - 2025.**

6.2. Przewodnik do finansowania Gminnego Programu.

1. Zasady ogólne:

1) merytoryczną podstawą decyzji o finansowaniu zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zleczanych przez Gminę są założenia i priorytety określone w Gminnym Programie;

2) niezbędnym warunkiem realizowania zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień jest przedstawienie i złożenie oferty programowej przez realizatorów programu;

3) zlecenie zadań i przekazywanie środków wymaga sporządzenia umowy określającej zadania i zobowiązania oraz kalkulację kosztów;

4) elementem każdej umowy powinno być złożenie przez zleceniobiorcę sprawozdania merytorycznego i finansowego.

2. Formy finansowania i dofinansowania realizacji zadań Gminnego Programu:

1) powierzanie zadań jednostkom budżetowym gminy w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;

2) wspieranie zadań z zakresu Gminnego Programu zgodnie z przepisami ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie;

3) zlecenie zadań na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym i działalności leczniczej;

4) zakupy i zlecenia zewnętrzne (zamówienia publiczne);

5) zabezpieczenie środków finansowych na zadania realizowane przez gminę.

6.3. Źródła finansowania Gminnego Programu

1. Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określać będzie preliminarz wydatków zgodny z projektem budżetu na dany rok w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

2. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będą środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze w danym roku oraz środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml.

6.4. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu.

1. Monitoring realizacji Gminnego programu prowadzony będzie poprzez:

1) monitorowanie wszystkich obszarów Gminnego Programu we współpracy z innymi podmiotami poprzez dokonywanie analizy różnych zjawisk dotyczących uzależnień, przemocy w rodzinie i występujących w związku z tym problemów oraz ich zgodności z założeniami programu;

2) diagnozowanie zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród dzieci, młodzież i dorosłych na terenie miasta Jawora;

3) monitorowanie lokalnych przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które pozwolą na systematyczną ocenę działań już realizowanych.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Jaworze na lata 2022 - 2025.**

2. Burmistrz Miasta Jawora:

- 1) przedkłada Radzie Miejskiej w Jaworze raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu i efektów jego realizacji w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
- 2) sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Uzależnień informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła je do Centrum w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Opracowanie: Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Jaworze